

Diagnostyka chorób ogólnych na podstawie badania śliny – przegląd literatury.

Wczesne wykrywanie chorób stanowi jedno z kluczowych wyzwań współczesnej medycyny, wpływając na skuteczność leczenia oraz rokowanie pacjentów. Tradycyjne metody diagnostyczne często charakteryzują się ograniczoną dostępnością w badaniach przesiewowych. W związku z tym rośnie zainteresowanie nieinwazyjnymi materiałami biologicznymi, w tym śliną.

Celem pracy było przedstawienie aktualnego stanu wiedzy dotyczącego wykorzystania śliny w diagnostyce chorób oraz omówienie nowoczesnych metod analitycznych stosowanych w ich wykrywaniu.

Wykazano, że ślina może odzwierciedlać zarówno lokalne, jak i ogólnoustrojowe procesy patologiczne. Opisano obecność specyficznych biomarkerów znajdujących zastosowanie w diagnostyce różnych jednostek chorobowych oraz metody analityczne umożliwiające ich czułą i szybką analizę. Do głównych zalet diagnostyki ślinowej należą nieinwazyjność, łatwość pobierania oraz możliwość zastosowania w diagnostyce przyłózkowej. Ograniczeniami są natomiast niskie stężenia części biomarkerów, zmienność biologiczna oraz brak standaryzacji.

Pomimo obiecujących wyników, diagnostyka ślinowa wymaga dalszej walidacji klinicznej, standaryzacji procedur oraz określenia jednoznacznych zakresów referencyjnych biomarkerów. Wykazuje ona jednak istotny potencjał w medycynie prewencyjnej.